

חַת־ת לַיּוֹם שְׁנִי פְּרֻשֹׁת בֵּא כ"ז טֵבֶת, ה'תשפ"ה

מְקֻדָּשׁ לַמַּעַן בְּטַחֲוֹן יוֹשְׁבֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
"אֶרֶץ אֲשֶׁר תָּמִיד עֵינֵי ה' אֱלֹקֶיךָ בָּהּ"

מעוניינים להקדיש לזכות יקירכם? צרו קשר kidschitas.he@gmail.com

חֲמִשׁ / שְׁנֵי עָם רַשִׁי

ה' שִׁלַּח אֶת הָאֲרֶבֶה, שְׁאָכַל אֶת כָּל מֶה שֶׁהָיָה בַּמִּצְרַיִם. פְּרָעָה אָמַר שֶׁהוּא יִרְשֶׁה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לִלְכֶת- אָבָל שֶׁנֶּה אֶת דַּעְתּוֹ כְּשֶׁהָאֲרֶבֶה נִעְלָם. ה' שִׁלַּח אֶת הַמַּכָּה הַבְּאָה- מִכַּת חֹשֶׁן. בְּכָל מִצְרַיִם הָיָה חֹשֶׁן מַחְלָט, חֲזָק יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר בְּלִילָה, אָבָל הַיְּהוּדִים יָכְלוּ לִרְאוֹת.

מִכַּת אֲרֶבֶה / הַמִּשְׁךְ

מֹשֶׁה הִזְהִיר אֶת פְּרָעָה, אָבָל פְּרָעָה לֹא הִרְשָׁה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לִצְאֹת מִמִּצְרַיִם. ה' אָמַר לְמֹשֶׁה, לְהָרִים אֶת יָדוֹ, וְהָאֲרֶבֶה יָגִיעַ. ה' עָשָׂה שְׁרוּחַ חֲזָקָה תִּנָּשֵׁב כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה, בִּבְקָר לַמַּחֲרָת, מִלִּיּוֹנֵי אֲרֶבֶה הִגִּיעוּ וְאָכְלוּ אֶת כָּל הַדָּשָׁא, הָעֲצִים וְכָל הַצִּמְחִים.

פְּרָעָה בְּמַהֲרָת קָרָא לְמֹשֶׁה וְאֶהְרֹן וְאָמַר לָהֶם: "אֲנִי מִצְטָעֵר, חָטָאתִי, בִּבְקָשָׁה תִּסְלַחוּ לִי וְתִקְחוּ מִמֶּנִּי אֶת הָאֲרֶבֶה הַזֶּה!".

מֹשֶׁה הִתְפַּלֵּל לַה' וְהָרוּחַ נָשְׁבָה וְהַעֲיִפָה אֶת הָאֲרֶבֶה אֶל הַיָּם. אָבָל שׁוֹב, פְּרָעָה נִהְיָה עֹקֶשֶׁן, וְלֹא הִסְכִּים לָתֵת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לִצְאֹת מִמִּצְרַיִם.

מִכַּת חֹשֶׁן

מֹשֶׁה הִזְהִיר אֶת פְּרָעָה עַל הַמַּכָּה הַבְּאָה, חֹשֶׁן, אָבָל פְּרָעָה לֹא שָׁמַע. מֹשֶׁה הָרִים אֶת יָדוֹ כְּפִי שֶׁה' אָמַר לוֹ וּלְפָתַע, מִצְרַיִם נִעְשְׂתָה חֲשׂוּכָה. חֹשֶׁן חֲזָק מְאֹד. זֶה הָיָה חֹשֶׁן כָּל כֶּף חֲזָק, שְׁאִפִּילוֹ הִדְלִקַת נֵר אוֹ אֵשׁ לֹא הִצְלִיחוּ לְמַנוּעַ אוֹתוֹ!

בְּמַהֲלֹךְ הַזֶּמֶן הַזֶּה, ה' עָשָׂה שֶׁכָּל הַיְּהוּדִים שְׁלֹא רָצוּ אֶת הַגָּאוּלָה, יָמוּתוּ (אָבָל בְּגֹאֲלָה שְׁלֹנֹה, כְּשֶׁמִּשְׁחִיחַ יָבוֹא, כָּל יְהוּדִי יֵצֵא מִהַגְלוֹת!) הֵם לֹא הָיוּ צָרִיכִים לְהִתְבַּיֵּשׁ שֶׁהַמִּצְרַיִם יִרְאוּ שֶׁה' מַעֲנִישׁ חֵלֶק מִהַיְּהוּדִים. בְּגִלָּל שֶׁהַמִּצְרַיִם לֹא יָכְלוּ לִרְאוֹת כְּלוּם!

בְּהַמְשָׁךְ, הַחֹשֶׁן הִפָּךְ לְהִיּוֹת יוֹתֵר חֲזָק וּמְרָגֵשׁ, כָּל כֶּף חֲזָק שֶׁמִּמֶּשׁ יָכְלוּ לְהִרְגִישׁ אוֹתוֹ! הַמִּצְרַיִם לֹא יָכְלוּ אֶפְלוּ לָזוּז׃ אָבָל לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל, הָיָה אוֹר! הֵם הִסְתַּכְּלוּ סָבִיב בִּבְתִּים שֶׁל הַמִּצְרַיִם כְּדִי לִרְאוֹת אִיפָּה הֵם שׁוֹמְרִים אֶת הַבֶּסֶף, הַזֶּהָב וְהַתְּכָשִׁיטִים שֶׁלָּהֶם, אָבָל לֹא לָקְחוּ כְּלוּם.

הרבי אומר על כך, שאפילו בסוף הגלות, כשיש הרבה חשך בעולם, כשיהודי לומד תורה וחסידות ומתנהג כמו חסיד, הוא יכול להביא אור, להביא את האור של הגאולה לתוך הבית שלו ולכל מי שבסביבתו.

תהלים / יום כ"ז לחדש פרקים ק"כ- קל"ד

בתהלים היומי אומרים את חמשה עשר שירי המעלות.

בתהלים "אהל יוסף יצחק" לפני כל פרק יש קטע קצר המסביר על המסר של הפרק. בקטע הכתוב לפני פרק ק"כ, הפרק הראשון הנאמר היום, נאמר שדוד המלך אומר לאנשים המדברים לשון הרע על חמרת העברה, ושהיא מסכנת יותר מאשר חרב.

בפרשת שמות למדנו שמשה רבנו גם הוא הצטער על עון לשון הרע. באשר שמע שני יהודים שדברו לשון הרע הוא התירא וחשש שאולי הדבר ימנע מהם את הגאולה חס ושלום.

מדוע כל כך חשש משה רבנו מלשון הרע? יתכן והיהודים עברו עברות חמורות יותר...

הרבי מסביר שהגאולה ממצרים נועדה כדי להביא את היהודים יחד להפוך לעם אחד- העם של ה'. במקום להיות קבוצות של אנשים נפרדים, הם הופכים כעת להיות עם ישראל.

אולם לשון הרע, אמירת דברים לא טובים על אחרים, גורמת לאנשים לכעוס אחד על השני. הם לא רוצים עוד להיות יחד. ובמקום להתאחד הם מרגישים כמו אנשים נפרדים שאינם קשורים אחד לשני. לכן משה כל כך הצטער וחשש כשראה שהיהודים מדברים לשון הרע - איך יגאלו ויהפכו לעם אחד אם אינם רוצים להיות יחד?

בפרק זה דוד המלך מזהיר אנשים מדבר לשון הרע ומדבר על הסכנה שבכך. אפשר ללמד מפרק זה להזהר לומר רק דברים טובים על אנשים אחרים.

(ראה לקוטי שיחות חלק ל"א עמוד 8)

תנ"א / לקוטי אמרים פרק י"ז (כ"ז טבת שנה פשוטה)

בדף השער של התנ"א, האדמו"ר הזקן כותב שכל התנ"א מתבסס על פסוק (שהוא אחד משנים עשר הפסוקים) "**כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו**".

כיצד נתן לומר שהדבר קרוב אלינו בלבנו? אפשר להבין שאפשר לקיים מה שה' רוצה. אפשר לדבר מלים של תורה, אפשר להזהר ולהקפיד על מה חושבים, אולם כיצד אפשר לשלוט במה שמתחולל בלב, לשלוט ברגשות?

האם אתם יודעים עד כמה אתם אוהבים את אבא, אמא האחים והאחיות או את החבר/ה הכי טוב/ה? אולי אתם אוהבים אותם רק בגלל שהם המשפחה שלכם, אבל כדי להרגיש את זה יותר, אנחנו יכולים לחשב איזה מיחדים הם, כמה הם עושים בשבילנו, כמה אנחנו אוהבים להיות בסביבתם ואפילו אם הם לא נמצאים אנחנו באמת מרגישים עד כמה אנחנו אוהבים אותם.

צדיקים יכולים לאהב את ה' כמו שאנחנו אוהבים את האבא / אמא שלנו! אולם לא כל בינוני יכול.

בינוני יודע שהוא צריך לאהב את ה', אבל הוא לא יכול להרגיש באותה דרך שהצדיק יכול. (לכל יהודי יש אהבה טבעית לה', רק בגלל שהוא יהודי, אבל זה מסתור) אם כן איך יכול הבינוני לעבד את ה' "בלבבך"? זה לא נראה מעשי עבורו.

האדמו"ר הזקן מסביר שהבינוני איננו חייב להרגיש את סוג האהבה הזו. צריך בגרות רוחנית כדי להעריך את הקשר עם ה' ולרצות לקיים את כל מה שה' רוצה שנעשה. בתנ"א זה נקרא אהבה של "לעשותו" שמספיקה להניע את האדם להתנהג כפי שיהודי צריך להתנהג.

הַאֲדָמוֹר הַזֶּקֶן מִמְּשִׁיל מִשָּׁל לְהַסְפִּיר עֲנִין זֶה בְּתִנְיָא בְּמֵאמָר אַחֵר: יִשְׁנִם מִבְּגָרִים שְׂאוּהֵבִים מֵאֵד אֶת עֲבוּדָתָם. הֵם נִלְהֵבִים לָלֶכֶת לַעֲבוּדָה כָּל בּוֹקֵר. אוּלָם רֹב הָאֲנָשִׁים לֹא אוֹהֲבִים מָה שֶׁהֵם עוֹשִׂים, הֵם לֹא שׁוֹנְאִים, אֲבָל הָעֲבוּדָה לֹא גּוֹרֶמֶת לָהֶם לְהִתְלַהֵב. אִם כֵּן, מִדּוּעַ הֵם עוֹשִׂים זֹאת? הֵם יוֹדְעִים שֶׁהַדָּבָר חָשׁוּב וְהֵם יוֹדְעִים שֶׁהֵם צָרִיכִים אֶת הַשָּׂכָר שֶׁמִּקְבָּלִים עַל עֲבוּדָתָם וְיוֹדְעִים גַּם שֶׁיֵּשׁ אֲנָשִׁים שֶׁתְּלוּיִים בָּהֶם.

בְּשִׁכְלָם הֵם מַעְרִיכִים אֶת זֶה, לָכֵן אֲפִילוֹ אִם הֵם מְרַגִּישִׁים עֵיפִים אוֹ שָׂאִין לָהֶם חֶשֶׁק, הֵם מוֹכִיחִים בְּגֵרוֹת. יִתְּנוּ וְהֵם לֹא מִתְּלַהֲבִים אֲבָל מָה שֶׁהֵם יוֹדְעִים מִנֵּיעַ אוֹתָם לִבְחֹר לַעֲשׂוֹת אֶת הַדָּבָר הַנָּכוֹן. כֵּן הַדָּבָר בְּרוּחָנִיּוֹת לְבִינוּנִי. אֲפִילוֹ אִם הַבִּינוּנִי מְרַגֵּשׁ שָׂאִין לוֹ כַּח אוֹ חֶשֶׁק, הוּא עֲדִין יָכוֹל לַעֲבֹד אֶת ה' "בְּלִבְבָּךְ". אִם הוּא לִמַּד בְּחִסְדִּיּוֹת עַד כִּמָּה חָשׁוּב לְנִשְׁמָה שְׁלוֹ לְהִתְחַבֵּר לַה' עַל יְדֵי קִיּוּם מִצְוֹת, הַדָּבָר יִנִּיעַ אוֹתוֹ מֵאַחֵר יוֹתֵר, אֲפִילוֹ כְּאִשֶּׁר אֵין לוֹ בְּדִיוֹק חֶשֶׁק.

עֲבוֹר הַבִּינוּנִי הַתְּנַהֲגוֹת כְּפִי שֶׁה' רוֹצֵה בְּגִלְל הַבְּגֵרוֹת הַרוּחָנִית אוֹתָהּ הוּא מִקְבֵּל מִלְמוּד חִסְדִּיּוֹת אוֹ הַלִּיכָה לְהִתְנוּעָדוֹת אוֹ תַּפְלָה, נִחְשָׁב כְּעֲבוּדַת ה' מִכָּל הַלַּב.

כִּמּוֹ שֶׁלִּמְדֵנוּ בַּפֶּרֶק הַקּוֹדֵם, ה' מְצַרֵּף אֶת הַהִחְלָטוֹת שֶׁנַּעֲשׂוּ בְּהִתְאָם לְמָה שֶׁהֵבִין קוֹדֵם עִם מָה שֶׁעוֹשֶׂה כַּעֲת. זֶהוּ דָּבָר שֶׁכָּל בִּינוּנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת.

לַעֲבֹד אֶת ה' "בְּלִבְבָּךְ" הַכּוֹנֵה לְלִמּוּד חִסְדִּיּוֹת בְּאִפְּן מַעֲשִׂי וְרִלּוּנִי (אֲדִיעֵתָא דְנַפְשִׁיא) הַכּוֹנֵה לְקַבֵּל הַשְּׂרָאָה בְּהִתְנוּעָדוֹת אוֹ לַעֲוֹרֵר אַחֲרֵיהֶם. הַמְּשַׁמְעוֹת הֵיא לְהִתְפַּלֵּל בְּחִיּוֹת, הַמְּשַׁמְעוֹת הֵיא לָלֶכֶת לַשְּׁעָרִים אוֹ לְלִמּוּד בִּישׁוּבָה אוֹ בְּבֵית הַסֵּפֶר.

הַהִחְלָטוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁאֵנּוּ מַחְלִיטִים מִמָּה שֶׁאֵנּוּ מְבִינִים אוֹ מְרַגִּישִׁים בְּזִמְנִים מִיְּחָדִים אֵלּוּ, יַעֲזֹרוּ לָנוּ לְהִרְאוֹת אַחֲרִיּוֹת וּבְגֵרוֹת לְקַיֵּם אֶת מָה שֶׁה' רוֹצֵה שֶׁנַּעֲשֶׂה, וְכִיצַד אֲפִשֶׁר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּלֵב כְּדִי לְאַהֲבָה אֶת ה'.

הַיּוֹם יוֹם / כ"ז טֵבֵת

לַה' יֵשׁ "עֵסְקָה" עִם הַיְּהוּדִים: אֲנַחְנוּ צָרִיכִים אֶת הַדְּבָרִים הַגְּשָׁמִיִּים שֶׁרַק ה' יָכוֹל לָתֵת לָנוּ (כִּמּוֹ כֶּסֶף, בְּרִיאוֹת, נַחַת) וְה' צָרִיךְ אוֹתָנוּ לְהִבְיֵא אוֹתוֹ לַעוֹלָם – ה' צָרִיךְ רוּחָנִיּוֹת.

הַבְּעִיָּה הֵיא שֶׁאֵינָנו יְכוּלִּים לְקַיֵּם אֶת חֻלְקֵנוּ הַרוּחָנִי, אִם ה' לֹא נוֹתֵן לָנוּ גְּשָׁמִיּוֹת.

אֲזַז "הַעֲסָקָה": ה' נוֹתֵן לָנוּ אֶת הַגְּשָׁמִיּוֹת, וְאֲנַחְנוּ מְשַׁתְּמָשִׁים בָּהּ כְּדִי לַעֲשׂוֹת אֶת הַדְּבָרִים שֶׁה' רוֹצֵה. כֵּן, הַגְּשָׁמִיּוֹת נִהְפְּכֶת לְרוּחָנִיּוֹת.

לַפְעָמִים ה' נוֹתֵן לְאָדָם רַק קֶצֶת גְּשָׁמִיּוֹת (כְּדִי לְרַאוֹת עַד כִּמָּה הוּא דָּבֵק בְּמִשְׁיָמָה שְׁלוֹ, לְהַפְּךָ לְרוּחָנִיּוֹת) אֲבָל אֲזַ, קֶשֶׁה יוֹתֵר לְהַפְּךָ לְרוּחָנִיּוֹת וְאֲנַחְנוּ נוֹתְנִים לַה' הַרְבֵּה פָּחוֹת!

וְעַדִּין אִם אֲנַחְנוּ יְכוּלִּים לָתֵת לַה' אֲפִילוֹ מִשְׁהוּ קֶטָן (כִּמּוֹ שֶׁבְּבִית הַמִּקְדָּשׁ, הִיָּה קָרְבָן זוֹל יוֹתֵר שִׁיוּעַד רַק עֲבוֹר אֲנָשִׁים עֲנִיִּים) זֶה יִגְרֵם לַה' שִׁמְחָה וְהוּא יִתֵּן לָנוּ הַרְבֵּה גְּשָׁמִיּוֹת כְּדִי שֶׁנוּכַל לְהַפְּךָ אוֹתָהּ לְהַרְבֵּה רוּחָנִיּוֹת.

סֵפֶר הַמִּצְוֹת / מִצְוֹת עֲשֵׂה רמ"ו

הַיּוֹם לוֹמְדִים שׁוּב אֶת אוֹתָהּ מִצְוָה בְּסֵפֶר הַמִּצְוֹת, **מִצְוֹת עֲשֵׂה רמ"ו**, שְׁבִית הַדִּין צָרִיךְ לְקַיֵּם אֶת הַהִלְכוֹת הַנוֹגְעוֹת לְדִינֵי מַמוֹנוֹת כְּשֶׁהֵם פּוֹסְקִים בְּשִׂאלוֹת / דִּינֵי תוֹרָה הַמְּגִיעִים אֲלֵיהֶם.

רמב"ם / הלכות טוען ונטען (פרקים י', י"א, י"ב)

פרק י'- בדרך כלל, אם אדם שומר אצלו משהו משערים שזה שייך לו. אם אדם אחר טוען שלא, האדם השני, צריך להוכיח שזה באמת שייך לו. אחרת בית הדין לא יקח אותו "המוציא מחברו, עליו הראיה".

אולם בפרק הזה לומדים שלא אומרים כך על בעל חיים שעשוי לברח מעצמו, או על עבד שיכול ללכת בחופשיות.

פרק י"א- אם אדם מתגורר בנחלה במשך שלוש שנים ללא מחאה מצדו של אף אחד. מניחים שזה שייך לו. אפילו אם אין לו מסמכים להוכיח זאת.

פרק י"ב- מסביר שהאדם צריך לחיות בנחלה שלוש שנים רצופות אחרת לא מניחים שזה שלו. אפילו אם הוא נסע פעם אחת, עדין ידרשו ממנו להוכיח שזה שייך לו. לשדה, לעממת זאת, כל עוד היא נזרעה שלוש שנים ברציפות על ידי אותו אדם, נחשב הדבר כאלו האדם התגורר באותו מקום שלוש שנים ברציפות.

זרכי החסידות / הוראות - בטחון

אחד הדברים החשובים ביותר שיהודי (ובמיוחד חסיד) צריך בעבודת ה' שלו, הוא בטחון בה'. ישנו ספור מפרסם על חסיד שבא לצמח צדק. הילד שלו היה מאד חולה והרופאים לא יכלו לעשות מאומה על זה. החסיד רץ מיד לרבי שלו, במושב, וספר לו מה שקרה.

הצמח צדק אמר לחסיד: **"טראכט גוט וועט זיין גוט" - חשב טוב יהיה טוב!**

בטח בה' שהכל יהיה טוב, ואז זה באמת יהיה בסדר.

הרבי מסביר לנו שבאמת כל טוב שיהודי מקבל מה', הוא צריך שזה יהיה מגיע לו. גוי יכול לקבל דברים "בחנם", אבל יהודי צריך "להרויח" אותם על ידי קיום תורה ומצוות. לפעמים יכול להיות שמגיע ליהודי משהו לא טוב חס ושלום. אם הוא עבר עברה חס וחלילה או לא קיים מצוה פראוי. אבל עדין, ליהודי יש בטחון (הוא יודע שה' הוא האחראי על העולם והוא יעזר לו) האדם צריך לעמל כדי לחוש זאת, אולם כך יוכל להרויח את ברכת ה' אפילו אם הוא לא היה ראוי לה מסיבות שונות.